

DFS projekt UM-1214:

Udvikling og afprøvning af koncept for orkestersammenspil med gradueret nodemateriale

Bilag 6: Referat fra den afsluttende workshop den 27. november 2015.

Deltagere:

Mette Hanskov (Har udarbejdet de graduerede noder til projektet. Dirigent ved orkesterdagene, i Århus den 3. oktober og i Hillerød den 21. november).

Marianne Granvig (Dirigent i Helsingør den 7. november ved strygerstævnet).

Christian Andersen (Arrangør af orkesterdagen i Hillerød den 21. november).

Mads Østergaard (Musikstuderende. teknisk bearbejdning af nodematerialet).

Jytte Steffensen (Daos-styrelse, deltager i strygerstævnet)

Pia Sverdrup-Jensen (Projektledelse. DAOS-styrelse).

Knud Ebbesen (Projektledelse. DAOS-styrelse).

Desværre kunne Søren Steensgaards, arrangør af orkesterdagen i Århus den 3. oktober og Louise Ømann, DAOS-styrelse og observatør af dagen i Århus, ikke deltage.

Under workshoppen demonstrerede Mads for os, hvordan scanningsprogrammet "Photoscore & NotateMe 8" fra firmaet Neuratron fungerer, og hvordan man efterfølgende arbejder videre med noderne i programmet Sibelius.

Emner for workshoppen:

1. Er grundidéen med graduerede noder rigtig?
2. Hvilke problemer er vi stødt på under vejs?
3. Hvad skal man være særlig opmærksom på?
4. Hvordan kan man bedst videreudvikle mulighederne?
5. Hvordan kan vi gribe det an,- hvordan kan vi udvikle projektet i DAOS fremover?

Knud Ebbesen bød velkommen og indledte workshoppen med kort at fortælle om projektets forløb og de udfordringer, vi er stødt på under vejs. Herefter gik vi over til emner for workshoppen.

1. Er grundidéen med graduerede noder rigtig?

Det er et interessant og inspirerende projekt, DAOS har sat i søen. Fin nytænkning.

Alle synes idéen er god. Fantastisk, når alle kan være med. Man skal arbejde videre med de graduerede noder.

Vi må være opmærksomme på, at der er 3. grupper, som kan have glæde af de graduerede noder:

1. De unge, som skal mærke "suset". Hvor lyder det godt.
2. De voksne, som har været væk fra musikken et stykke tid og vil i gang igen.
3. Fasthold de voksne, som er kommet i gang og vil fortsætte.

2. Hvilke udfordringer er vi stødt på under vejs?

Det har været svært, i nogle områder af landet, at skabe et samarbejde til musikskolerne. Musikskolerne skal løse utrolig mange opgaver og har ikke haft tid til et samarbejde med amatørorkestrene.

Når man udarbejder graduerede noder, skal der arbejdes med bl.a. strøg og nuancer. Det er utrolig vigtigt, at der er de samme strøg i både A-stemmer og B-stemmer – eller i hvert fald koordinerede strøg, da det ellers kan skabe forvirring for deltagerne. Ligeledes er det vigtigt, at nuancerne er skrevet ind i stemmerne, så musikken ikke bliver tung og kedelig.

Man skal have meget tid til rådighed, når man skal arbejde med et orkester, hvor nogle spiller efter graduerede noder. Man skal arbejde meget grundigt med værket, så alle ved, hvordan originalværket lyder. Man skal sigte mod en koncert.

3. Hvad skal man være særlig opmærksom på?

Det er vigtigt at undersøge, hvad der bliver lavet i udlandet, så man ikke opfinder det samme 2 gange. Undersøge, hvilket materiale musikskolerne ligger inde med.

Når et orkester vælger at spille med graduerede noder, skal A-stemmer sidde ved samme pult og B-stemmer ved samme pult. Alle skal have begge stemmer, dvs. at de 2 stemmer står under hinanden. Det ødelægger ikke noget. De dygtige spiller originalnoderne og de mindre øvede, kan "flekse" mellem A-stemmen og B-stemmen.

Man kan sigte mod, at højst 1/3 af strygerne spiller B-stemmer.

Man må være opmærksom på, at når 1. violin bliver sat en oktav ned, kan det nemt komme til at lyde som en 2. violin.

Når man vælger værker, er det vigtigt, både at se på tonearten og tage hensyn til det program, et orkester ønsker at spille.

I Sønderborg, SASO, spiller orkesteret f.eks. satser fra forskellige værker, - man vælger det sværeste fra. Man skal passe på, at værket ikke er for svært, - så bliver de mindre gode væk. Hvis værket bliver for let, begynder de dygtige at kede sig.

Det er vigtigt at fastholde originalstemmen, - den bliver scannet ind, hvorefter man skal læse korrektur og få rettet evt. fejl. Herefter kan man lægge værket ind i Sibelius.

Det tager lang tid at skrive noderne ind.

Mozart er måske ikke helt velegnet til graduerede noder. Det er ofte meget sart musik og man kan få en forkert fornemmelse af musikken. Der skal arbejdes rigtig meget med et Mozartværk.

4. Hvordan kan man bedst videreudvikle mulighederne?

Vi må finde ud af, hvorfor de er så svært at skabe et samarbejde mellem amatørorkestrene og musikskolerne.

Det er meningen, at de graduerede noder skal bruges i det "virkelige" liv. Har man kun 5 strygere, kan man måske få flere strygere med, hvis der er et tilbud om graduerede noder. Tanken er, at det skal kunne fungere i et helt forløb. Nogle af de strygere, som spiller B-stemmer i begyndelsen, spiller måske A-stemmer ved koncerten.

I store symfonier kan man graduere noderne på de svære strygersteder, så symfonien ikke mister tempo og bliver kedelig.

I Københavnsområdet gælder det, at de musikskoleelever, som går videre til et amatørorkester, oftest vælger et orkester med unge mennesker, bl.a. Dusika. Herfra går de videre til orkestre, som er alderssvarende. Man må forsøge at skabe et samarbejde mellem de forskellige amatørorkestre, så man ikke taber musikere ved overgangen fra det ene orkester til det andet.

I andre landsdele har man ikke et lignende problem. Man skal her være meget opmærksom på vigtigheden i at fastholde et samarbejde med den lokale musikskole.

Den klassiske musik er kommet i 2. række. Det er den rytmiske musik, som er dominerende på musikskolerne.

Man kan forsøge at inddrage strygere på tværs af genrerne: Folkemusik, klassisk musik, rytmisk musik og på den måde danne mindre orkestre eller få nye medlemmer i eksisterende orkestre.

Vi kan prøve at tage et svært værk med som bladspil på Askov og få udarbejdet graduerede noder til det. Noderne skal indeholde både den originale stemme og B-stemmen. Så kan vi se, hvordan det bliver modtaget.

5. Hvordan kan vi gribe det an,- hvordan kan vi udvikle projektet i DAOS fremover.

DAOS kan opbygge et arkiv. Finde ud af, hvilke værker der egner sig til graduerede noder !

Det kan være en service, man kan tilbyde amatørorkestre: Et orkester kan ønske graduerede noder til et bestemt værk. Man kan graduere noder fra værk til værk og på den måde opbygge et arkiv !

Vi må forsøge at skabe et konstruktivt samarbejde til musikskolerne, så musikbørnene ved, hvor de skal gå hen, når de går ud af skolen. Det gælder om, at børnene/de unge bliver ved med at spille.

Kan vi skaffe fondsmidler, så vi kan betale musikskolelærerne for at være aktivt deltagende i samarbejdet mellem musikskolerne og amatørorkestrene? Eks. som i Fredericia, hvor det er en del af musikskolelærernes arbejde at spille med i amatørorkesteret og tager musikskoleeleverne med.

Oprette nye kurser, så dirigenter kan lære at dirigere med graduerede noder.

Arbejde på, at amatørorkestre og musikskoler får et formaliseret samarbejde.

Mål: Et samarbejde med musikskolerne

Middel: De graduerede noder.

Det gælder om at skabe tryghed til noderne.